

Anca og forloveden sto på bar bakke i Bergen. Nå h TO STEG NÆRM

Da familien gikk tom for penger, gikk Anca fra å være student til å bli tigger. Nå har lykken snudd for 20-åringen.

ANDREAS SLETTEVOLD
andreas.slettevold@ba.no

BERGEN: Like ved Korskirken, under trærnes tette løvverk, står Anca Stancu i ly for juliregnet. Hun forteller om hvordan hun etter å ha vokst opp og studert i Madrid, måtte avbryte engelsk- og reiselivsstudiene da familien fikk økonomiske problemer.

- Jeg ønsket ikke å være enda en byrde for foreldrene mine, sier hun, og forklarer at hun derfor sluttet på skolen, sparte opp penger og gjorde seg klar til å flytte til Norge.

Planen som brast

- Forloveden min og jeg bestemte oss for å dra til Bergen med sparepengene våre, og planla å få oss hver vår gode jobb, sier hun. Men det skjedde ikke.

- Bilen brøt sammen i Frankrike, og pengene gikk til reparasjon. Og da vi kom til Norge, fikk vi ikke jobb.

De kom til Bergen med 100 euro. De brukte dem på å kjøpe blader de kunne videreselge på gaten.

Fra å være student i Madrid, ble hun tigger i Bergen.

- Hver kveld ba jeg om at noen ville hjelpe meg. Jeg husker jeg gikk rundt i kulden, tigget og gråt.

Anca forteller oppgitt om da hun skulle skaffe seg en sparekonto i banken, men møtte motstand da personalet fikk greie på hvor hun var fra.

- Det fikk meg til å føle meg som et null. De ville ikke engang ha pengene mine, sier hun, og rister på oppgitt på hodet når hun tenker på det.

- Føler seg som et insekt

- Jeg har hørt mange tror vi har store hus og dyre biler i Romania. Det vet ikke jeg noe om, men alle jeg kjenner prøver bare å tjene penger så de klarer seg. Jeg tror ikke noen med stort hus og dyr bil ville ydmyket seg selv ved å tigge i gatene, sier hun, og innrømmer at det er tungt å møte skepsisen mange har til romfolk.

- Man føler seg som et insekt, et som drar fra land til land uten å bidra til samfunnet.

Likevel mener Anca at forandringen bør starte i Romania, og sier det ville hjelpe alles situasjon om utdanningen i Romania ble styrket for romfolk.

- Da kunne alle hatt en jobb fra måned til måned. Samtidig

TAKKNEMLIG: - Jeg er utrolig takknemlig, sier Anca, som etter medieoppslag ble kontaktet av en kvinne som trengte en personlig assistent.

EMIL WEATHERHEAD BREISTEIN

er ikke det Norges plikt, påpeker hun, men tilføyer at hun skulle ønske det var lettere for tiggerne å få seg en jobb her.

- Man trenger jo ikke så mye norskkunnskaper for å kutte salat eller å vaske. Og jeg føler at bare man er fra Romania, synes folk enten synd på deg eller hater deg. Man blir ikke sett for den personen en er.

Men når Anca snakker om hvor tøft oppholdet i Bergen har vært, snakker hun om det i fortid. I mars deltok hun i en av tre videoer produksjonsselskapet Sjau laget for Bergen kommune, som tok for seg tre rumenske tiggeres hverdag. Deretter fortalte hun sin og Bobis historie til NRK og BA. Siden den gang har ting skjedd.

Hun har fått en jobb. Et varig sted å bo. Og ikke minst: Optimisme.

- Nå jobber jeg som personlig assistent for en kvinne som trenger hjelp til daglige gjøremål. Det er noen timer i uken, og gir meg litt inntekt hver måned. Det er så herlig, sier hun fornøyd.

- Da jeg tigget lekte jeg ofte med tanken på at om jeg fikk en skikkelig jobb, skulle jeg gi bort alle «Folk er folk»-bladene jeg hadde kjøpt gratis. Og det gjorde jeg, sier hun, og smiler. Hun virker glad, men likevel litt alvorpreget. Livet er ennå ikke rosenrødt.

- Min forlovede samler fortsatt flasker. Uten jobb er det omtrent den eneste lovlige må-

ten han kan tjene penger, så han går kilometervis hver eneste dag. Derfor får han store smerter i bena, sier hun, og forklarer at han for litt siden gikk opp på Fløyen en morgen, bare for å returnere med et tyvetalls panteflasker.

Vil skrive bok

Derfor benytter de seg fortsatt av Bymisjonens mattilbud to ganger i uken. I hendene holder Anca en oransje kølapp. Mer enn 100 stykker er i kø foran henne. Mens hun snakker, går Bobi til og fra. Holder øye med hvilket nummer køen har kommet til, så kjæresten hans ikke mister plassen. Hilser på bekjente i køen. Det ser ut til å være en del av dem.

Anca smiler når hun forteller om sitt nye liv i fast arbeid, og snakker varmt om arbeidsgiveren hun nå jobber for.

- Dagene er full av førsteganger. Jeg sier hele tiden til henne «Oi, dette er første gang jeg har spist makaroni på evigheter», eller «Dette er første gang jeg har vært på kino i Norge». Slike ting setter jeg stor pris på, forklarer hun.

Nå ser paret fremover. Anca har et håp om å kunne jobbe som turistguide ved siden av assistentjobben, mens Bobi gjerne vil arbeide i restaurant.

Med tiden kunne de tenke seg å etablere seg i Bergen og stifte familie her.

- Og kanskje skrive bok om livet vårt.

har hun en jobb og et hjem.

MERE LYKKE

– Full av initiativ

Prosjektleder Ingrid Husevåg Døskeland ved Robin Hood Huset beskriver Anca som en spesielt ressurssterk person.

På møtestedet for økonomisk vanskeligstilte ble Anca raskt en person som utpekte seg blant arbeidsinnvandrerne, mener Døskeland.

- Hun har alltid fremstått som en veldig ressurssterk person, hele tiden full av initiativ. Hun har oppsøkt mulige arbeidsgivere, lagt seg i selen for å bli kjent med folk og har brukt sine kontakter for å bedre muligheter for seg, Bobi og andre.

Spesiell historie

Hun mener at utdanningen også ga henne spesielt gode forutsetninger i arbeidsmarkedet.

- I gruppen var hun blant dem med gode sjanser på arbeidsmarkedet, fordi hun var såpass ressurssterk både med tanke på språkkunnskaper, utdanning og forståelse for det norske arbeidsmarkedet, sier prosjektlederen, og trekker frem hennes engelsk- og spanskferdigheter som verdifulle i jakten på jobb.

- Hun fattet raskt interesse for miljøet på Robin Hood Huset, oversatte og hjalp til med informering, sier hjelperen, som erkjenner at Ancas historie er spesiell.

- Særlig i og med at hun i så ung alder måtte avslutte studiene, sier Døskeland.

Mange får sjokk

Døskeland ser mange brutte forventninger hos arbeidsinnvandrere som kom til Norge etter den økonomiske krisen rammet store deler av Europa.

- Det er mange tragiske historier både blant yngre og eldre. Mange kommer i den tro at det er flust med arbeidsplasser, og at en alltid vil finne noe i løpet av kort tid, men at en i verste fall må ta en jobb man er overkvalifisert til, forklarer prosjektlederen, som blant annet jobber med å realitetsorientere mange av de arbeidssøkende.

- De som tror det er behov for alle typer arbeidskraft, får seg et veldig stort sjokk.

Både Robin Hood Huset, Caritas, Batteriet, Vitalitetssenteret og Røde Kors arrangerer gratis norskkurs for å bidra til å hjelpe folk inn på arbeidsmarkedet.

- Folk trenger praktisk oppfølging og råd om fremgangsmåter. Medlidenhet er verken det de ønsker eller trenger, påpeker Døskeland.

- Samtidig er det jo ingen god følelse å måtte stå frem i media for å finne seg arbeid, innrømmer den språk- og reiselivsutdannede 20-åringen. FOTO:

JOBBLYKKE: Nå er Anca personlig assistent noen timer i uken, men hun kunne også tenke seg jobb som guide ved siden av. FOTO: E. W. BREISTEIN

VIL ETABLERE SEG: Anca Stancu (20) og Bobi Ion (23) trives godt i Bergen, og håper begge finner forutsigbart arbeid. FOTO: EIRIK HAGESÆTER